

**De Vita Et Rebus Gestis Christophori Bernardi Episcopi Et
Principis Monasteriensis Decas**

Alpen, Johann von

Coesfeldiae, 1694

44. Legati abeunt Steinfordiam. Wilchius Hagam. Batavi decernunt
armatam interpositionem. Id Principi & Confoederatis denunciant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68495](#)

1657.

qui commodum utriusque spectet, nec ausu suo temere nunc sistat cæptam feliciter autoritate Nobilium compositionem. Commerciorum libertatem semper cordi fuisse; ac porro etiam curaturum, ut non solum illæsa maneat, sed & magno præterea incolarum bono sumat incrementum. Eapropter confidere se, cum dissensio versetur inter caput & membra, nec remota spes sit illius brevi terminandæ, neminem non ejus æquitatis fore, ut rei se alienæ non implicet, atq; ita pariter evitet quam cunque motuum occasionem. Ut omnis quóq; periculi alicujus suspicio vicinis eximatur, militem externum ab ipso statim speratae compositionis momento è patria abductum iri. Caterum quem ab inito Principatu affectum, amicitiamq; probârit semper, posthac pariter religiosè culturum, nec quidquam optatus fore, quam ut cum reliquis etiam sociatis Principibus quotidie augeatur. Precari interea DEUM, ut præsentem Confœderatæ Reip. felicitatem non modò 6. Octob. servet diu, sed & quotidiè faciat auctiorem.

Finito sermone ad epulas itum est. Sed Ablegati, quò propiores essent Monasterio, eodem adhuc die Steinfurtum pergunt Comitis sedem; dum Principis

Aa respon-

44
Legati
ab eunt
Stein-
fordia.

1657.

responsum Hagam mittunt, indè quid
porrò fieri velint, iussa Provinciarum ex-
pectaturi. At verò *Christophorus Ber-
nardus* expedito in Hollandiam *Wilichii*
Princeps Confœderatorum Ordinum animos oc-
Wilichiū cupatus, ipse in Castrum *Broeck*, ^{uit}
mittit eventum obsidionis, & qui sub id fer-
Hagam. bant, tractatum cum Civitate præsens
curaret, festinato itinere revertit.

Jámque *Wilichius* Hagam appulerat
actionum Reip. studiosus observator. Et
quamvis primiarum Hollandiæ Urbium
Amstelodami ac *Dorderaci* cunctatione
persuasus, existimaret inutilem prorsus
fore Legationem, idémq; Principi persu-
aderet, postridiē tamen Iduum Octobris
noxiam fuisse credulitatem experitur. Hoc
ipso die in solenni Ordinum confessu au-
ditus, interpositionem à Principe nega-
tam, sparsosq; sinistre rumores excul-
rat, & si forte causæ à Legatis prescriptæ
non suffecissent, jussum se, instructumq;
qui pleniùs satisfaceret; ratus isthoc arti-
ficio moram trahi posse, cuius procrasti-
natio sub idUrbem traderet Principis pote-
stati. Verùm Ordines, vix unquam promp-
tiores, communi statim decreto eidem in-
jungunt, abruptâ mox omni morâ declarat
se & scripto quidem, admittâne vice Prin-
cipis sui oblatam à Provinciis interposi-
tionem, an recusat, ut vel ita beneficio
indu-

*Batavi
interpo-
sitionem
armata
decer-
nunt.*

1657.

induciarum controversiam Monasteriensem componant, vel decernant id, quod tam arduæ rei pondus videbitur postulare; simûlque destinatis, ad centurias peditum quinquaginta tres, equitum septem & quadragesima, nunciis pro imperio jubent, ut ad Westphaliæ fines præsto sint, & Duce Friderico Magno, *Silvarum ac Rheni Comite*, in Civitatem Monasterensem ducant, qui nunc *Steinfurti* morentur, Reip. Ablegatos. Quodq; misso per eos dies ab his *Tubicini*, sollicitatum etiam aditum in Urbem Princeps negâsstet, Ordines injuriam interpretatos aut magnam certè partem vel ideo maturâsse affirmabant tam præceps decretum. Et ne quid clam agere viderentur, Confœderatis Principibus Moguntino, Coloniensi, Trevirensi, Neoburgico, & ipsi *Christophoro Bernardo* mentem suam aperiunt expeditis eadem festinatione litteris in hunc sensum. *Haud potuisse Id Prindubitari, quin oblatam animo tam sincero, erga publicam salutem, ac Confœtranquillitatem vicinorum, quorum condideratis modâ non uno nomine etiam sua sint, denunverè Christiano autoritatis suæ interciant.* positionem non minus *Præfus*, quam *Civitas Monasteriensis* lubentes admisissent. Eam tamen ab Episcopo ita hæc evitatam esse, ut ne quidem com-

Aa 2

muni-

1657.

municare voluerit. Ablegatis ea media,
 quæ vel ipse judicaret utilissima fini
 huic assequendo. Se vero propositi te-
 naces, promptos adhuc, paratosq; con-
 ferre, quidquid conducere posse publica
 quieti restauranda. Eapropter inun-
 xiisse Alegatis, ut Monasterium ipsi
 intrent, animos Senatorum, Civiumq;
 præsentia sua & opportunis rationibus
 disposituri. Nolle se quidem dubitare,
 quin securum iis aditum, exiunq; mque
 Præfut sollicitè curet, esse tamen pru-
 dentiæ Ablegantium & ipsarum obser-
 vantiam nationum præcavere, ne Le-
 gati exponantur periculo alicuius insol-
 lentia militaris; expertos enim scire
 in hoc etiam contra Principum inten-
 tionem non raro excedi; ideoq; con-
 sultius visum, si congruo milium co-
 mitatu ducantur. Oportuisse hac
 eum in finem significare, ut singuli in-
 tentionem tam piam do ti, Præfectis mi-
 litia, quæ circa Monasterium agit, se-
 rio imperent, ne quid adventante mi-
 lite Batavo vel a sinistre suspicantibus,
 vel ab igniris peccetur. Sicut enim
 nec subditum, nec militem Episcopi,
 nec copias auxiliares vel minimum of-
 fensas velint, ita summe dolciuros, si
 quid Ablegatis adversi vel eorum com-
 tatur illatum, traheret post se majoris
 incom

incommodi necessitatem. Certos se, curauros non minus Electores ac Principes, ut his omnibus antevertatur, quam laboraturas omni studio Provincias, ut praesentes Antistitem inter Civitatem controversiae ad legem aequitatis & satisfactionem partium complicantur.

Princeps horum omnium sat gnarus, 45.
 animo tamen declinandi Batavorum in Princeps
 terpositionem obsfimatus, maluit quam præve-
 cunque sine iis cum Civitate concordiam, nit.
 quam eorum interventione semel admis-â
 viam sternere, qualem occurrente post-
 hac quolibet etiam dissidio amplecti sem-
 per oporteret. Dies erat leptima post
 decimam Octobris, quâ conventa jam
 ante deditonis capita placere sibi, & hoc
 ipso etiam die ab armis cessari posse re-
 spondet Nobilium Delegatis. Nec ij diu Et con-
 cunctati communicatâ statim cum Civium ventam
 Apolectis Principis sui mente mox indu- Urbis
 cias paciscuntur, dato sub quartam po- dedi-
 meridianam pulsu majoris in Cathedrali tionem
 campanæ, armistitij signo, prodromo pa- admit-
 cis. Quam licet inquietiores nonnulli tit.
 perfectam nollent sine præsentia Hollan-
 dorum, prudentiorum tamen calculo No-
 bilitatis honori id datum, ut seclusis Ba-
 tavis, sublatâque omni similitate con-
 cordia biduano tractatu his demum con-